

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 szeptember 27 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 214. szám Szerda

A béke martiromsága

Hála Istennek, a béke nagyobbik részén már tul vagyunk — mondotta a minap egy javithatatlan cinikus. Ez a rövid mondat ostorozó kritikája a békés jelennek, annak a kornak, mely az ostornál egyebet amugy sem érdemel. A cinizmus világnézete úgy látja, hogy az a nagy bomlás, mely a háboruban csirát kapott, mely a háboru után pusztítani kezdett, mely facsarja az emberi érzéseket és felrugta a morált, kezdi végét járni, elvégezvén munkájának nagyobbik felét. Boldog lehet az, aki így: cinikus mosollyal és hideg szívvel bírja nézni a békés életet, a béke átkával megvert Európát. Boldog lehet az, akiben nem kalapálja percről-percre az érzés lükte-tése ezt: micsoda élet az, mikor az emberek kénytelenek a háboru gyilkos éveit összehasonlítani a béke napjaival: micsoda holnap következhetik arra a mára, amely nem ismer nyugodalmat, rendes és csendes alkotó munkát, egymással és egymásért való életet, eszméket, melyek nagyratörnek, hitet, mely kiemel a robot szürkeségéből? Aki fásultság nélkül, cinizmus nélkül és a gondolkodás agyattörő töprengésével nézi a világot, az összetörik önmagában, az reményt hullat és hitet temet s a történelmi idők viharos napjait a kétségbeesés sötét gondolatai között éli át. Mert lehet-e bizni a jövőben, az emberiség észreébredésében, a jobb élet feltámadásában, igaz eszmék uralomrajutásában akkor, mikor korhadtnak látjuk az európai organizmus minden alapját, mikor alétlan fekszik betegágyában az európai lelkiismeret, mikor játszanak az üres jelszavak és eltorlaszolják a jövő céljai felé mutató eszméknek minden törekvő mozdulását. Lehet-e igazságot várni attól az új kortól, melynek virradását tobzódva köszönti az emberek egy része, lélekvesztetten, sápadva és hideg szívvel nézi az emberiség nagyobbik fele. Igazságot várni, az emberi élet elpusztított virágos kertjét újra beplántálni, az agyvelőt nagy célok gondolataival megtelíteni, a szívek háborgását lecsitítani és közelebb hozni, egymáshoz fűzni az embert az emberhez: ezek ma naivnak és az idealizmus lidércfényével megfestett gondolatnak látszanak. Ezek nem kapnak ma helyet a mozgó eszmék tárházában s aki ma ezekkel lépne a politika vagy a társadalom hangos porondjára, azt lesöpörné onnan az áradat, amely végigömlött az európai lelkeken. Sötét és fekete, eszme és hitnélkül való a jövő, amely felé szárnysegetten téngfergünk. Nem tudunk és úgy látszik nem is akarunk bizni és odaadjuk a lelkünket, akaratunkat és életerőnket

azoknak, akik vakmerő száguldással vezetik az életünk gyorskocsiját. Csak néha mozdul meg az öntudatunk és cselekvéseket próbál. Néha, mikor az élet természetes erői sorakoznak elénk, mikor az érzéseink belénk rögzítik annak tudatát, hogy ami ma történik, az kétségbeesett játék, vakmerő hazardéria és nem az alkotó, előbbrevívő munka törekvése. És ezekben a tisztult percekben kezd élni bennünk a hit és a reménység. Kezd éledni az a bizakodás,

hogy nem lehet a végtelenségig tiporni a türelmünk hurját, nem lehet örökre eltemetni azt a ténnyt, hogy emberek vagyunk, az ember fogalmának minden belső értékével együtt. Ez a reménység felbátorít és erőt vesz a keserűségeken. Napsugarat enged a körénk épített kriptába és a friss levegő szaga az életkedv atomjait ébreszti föl bennünk. Ilyenkor kihámozzuk magunkat a nyomasztó köd-ködmönből és keressük az ösvényt az igazság jövője felé.

A Földközi tengeren koncentrálják az angol tengeri haderőt

LONDON. (Eredeti távirat) Konstantinápolyból érkező hírek szerint Kemal pasa lovascsapatai behatoltak a semleges zónába és megütköztek az angol csapatokkal. A keleti kérdést rendezendő konferencia a törökök kívánására valószínűleg október 6-án ül össze a kisázsiai Ismidben.

London. (Eredeti távirat.) Kormánykörökben biztosra veszik, hogy Kemal hajlandó lesz a szövetségesek által javasolt feltételek mellett a béketárgyalásokon résztvenni. Hivatalos válasz Angorából még nem érkezett, de minden irányból megnyugtató jelentések érkeznek, úgy, hogy a háborus veszély megszűntnek tekinthető.

Páris. (Eredeti távirat.) Athéni jelentés szerint egész Görögországban kihirdették az ostromállapotot, miután a

rendőrség nagyszabású összeesküvésnek jött nyomára. Az összeesküvés élén a volt hadügyminiszter és harminc tisztje állott, akik valamennyien Venizelosz hívei.

Konstantinápoly. (Eredeti távirat.) A Földközi tengeri hajóraj megerősítésére a legközelebbi időben várják az angol Atlanti-flotta megérkezését. Ez lesz a legnagyobb flotta, amelyet valaha is összpontosítottak ilyen csekély hitejedésű területen.

A törökök Chios és Mitylene szigeteket lövik

A török kormány ragaszkodik csapatainak Európába való átkeléséhez
Utcai harcok Konstantinápolyban

A Newyork Herald Konstantinápolyból jelenti, hogy a kemalista csapatok Kisázsia partjairól ágyúzzák az Egei tengerben fekvő Chios és Mitylene szigeteket, amelyeken a Kisázsiaiából menekült görög csapatok vannak elhelyezve.

Londonból jelentik, hogy Hamid bég, az angorai kormány londoni képviselője a Sunday Express munkatársának kijelentette, hogy az angorai kormány hajlandó résztvenni a velencei konferencián, de ragaszkodik ahhoz, hogy csapatai minél előbb átkelhesse-nek Európába, ezért a konferencián mindenekelőtt ilyen értelmű határozatot kell hozni. Ha a tengerszorosok átlépésénél akármelyik nemzet csapatai rá-lőnének a kemalista csapatokra, ezek nem fognak vonakodni a tüzelést viszonzni.

A Daily Mail jelenti Konstantinápolyból, hogy Kemal pasának szándéka Oroszországnak a konferencián való részvételéhez ragaszkodni, mintegy rekompenzációként azért, ha Jugoszlávia és Románia is résztvennének a békekonferencián. Londoni politikai körök véleménye szerint Franciaország Kemal pasát erről a szándékáról lemondatni

akarja, mert Oroszország mindaddig nem vehet részt a békekonferencián, ameddig nem tagja a Népszövetségnek.

A párisi Rádió ügynökség megerősíti a hírt, hogy Kemal nem küld delegátust a konferenciára, hanem személyesen óhajt azon megjelenni. Mivel pedig Ázsiát nem hagyhatja el, valószínű, hogy a konferencia valamely kisázsiai városban lesz. A Matin jelenti Londonból, hogy valószínűleg a Konstantinápolyban tartózkodó French tábornok tárgyal majd Kemallal, erre vall legalább azon körülmény, hogy a tábornokot angol külügyi tisztviselők kísérik útjára.

A Chicago Tribune jelenti Konstantinápolyból, hogy a városban kihirdették az ostromállapotot, mert pénteken és szombaton nagy zavargások voltak, melyeknek ötven halott és száz sebesült áldozata van. Az utcai harcokban több képviselő és pártvezér is elesett.

A Daily Mail jelenti Athenből: A görög kormány elhatározta, hogy az egész országban kihirdeti a hadiállapotot. Az utoljára besorozott négy hadosztályt Trakiába irányították, mert a kormány szilárd elhatározása, hogy a törökök trákiai előnyomulásának ellenáll.

Nincsic beszámolója külföldi utjáról

György herceget ideiglenesen kizárják a királyi házból

Beograd. (Eredeti távirat.) A minisztertanács ma Timotijevics Koszta belügyminiszter elnöke alatt ülést tartott, melyen Nincsic külügyminiszter referált külföldi utjáról. Jelentést tett a Prágában dr. Benes csehi miniszterelnökkel folytatott tárgyalásokról, melyek a jugoszláv-csehszlovák szerződés megkötését eredményezték. Tosti olasz követtel Fiume és Dalmácia ügyében tárgyalt.

Ezután kifejtette nézetét a keleti kérdés megoldására vonatkozólag, melyhez a minisztertanács többi tagja is hozzájárult. Tudósítónk ma este inter-

jut kért dr. Nincsicstől, a külügyminiszter azonban úgy nyilatkozott, hogy jelenleg utjáról nem tehet még semmi kijelentést, de a közeli napokban részletesen ismertetni fogja a sajtó képviselői előtt a külpolitikai helyzetet.

A minisztertanács végül György herceg ügyével foglalkozott és elhatározta, hogy előfoga terjeszteni a királynak hivja egybe a koronatanácsot, mely az udvari törvény 5. §-a értelmében hivatott lesz kimondani, hogy György herceget büntetésként 20 hónapra nem tekintik az uralkodói család tagjának és az ország belsejében kell laknia.

A tisztviselők nem kapnak újabb pótlékot

Százmillió dinár kellene — A pénzügyminiszter nem adhat pénzt

Beograd. A tisztviselői törvény és drágasági pótlék kérdése végül mégis csak napirendre kerül majd a parlamentben is. Ma a törvényelőkészítő bizottság foglalkozott vele Trifunovics Misa elnöke alatt. A bizottság ülésén résztvettek Trifkovics Márkó miniszterelnök-helyettes és Kumanudi Koszta pénzügyminiszter is. Az ülésen elsőnek Trifkovics szólalt fel és kijelentette, hogy a kormány igen fontos feladatnak tekintti a tisztviselői kérdés rendezését. Utána Kumanudi szólalt fel és a drágasági pótlék kérdésével foglalkozott. Szerinte a drágasági pótlékot nem lehet pénzben kiutalni, mert erre 100 millió dinárra volna szükség. A mai pénzügyi viszonyok mellett pedig erre gondolni

sem lehet és ezért nem is kaphatnak újabb pótlékot a tisztviselők.

Kumanudi felszólalása után a törvényelőkészítő bizottság elhatározta, hogy közös ülést fog tartani a pénzügyi bizottsággal, amelyre meghívják a pénzügyminisztert is és itt határoznak a drágasági pótlék ügyében.

A pénzügyi bizottság ma Veljkovics Voja elnöke alatt tartott ülést és a katonatisztek, államtanácsosok drágasági pótlékának kérdésével foglalkozott. Miután a pénzügyminiszter nem volt jelen, elhatározták, hogy holnap délután ismét ülést tartanak, erre meghívják a pénzügyminisztert is és kikérik véleményét a drágasági pótlékre vonatkozóan.

Negyedmillió vagon a Vajdaság ideai termésének eredménye

A Bácska idei termése — Sok a tengeri

(Saját tud.) Vasárnap számában a Délbácska hírül adta, hogy a földművelésügyi minisztérium megbízásából jelenleg szakbizottságok utazzák be az országot, hogy megállapítsák az ideai termés eredményét. A beérkezett jelentések alapján fogja a minisztérium megtenni intézkedéseit a passzív vidékek élelmezésére és a külföldi exportra vonatkozólag. A bánáti becslési munkálatokat elvégezve a bizottság most a Bácskát járta be. Tegnap érkezett meg jelentése a beogradi földművelésügyi minisztériumba, melyben bejelenti, hogy a Bácskában is befejezte működését. A jelentés így szól:

A Bácska ideai termésének eredménye a következő:

buza	24.000	vagon
árpa	3.000	"
zab	6.000	"
rozs	800	"
tengeri	80.000	"

A tengeri törése megkezdődött. Ugy minőségileg, mint mennyiségileg nagyon jó eredmény várható. A múlt évi termésből a gazdák hombárjaiban még 15.000 vagon buza és 15.000 vagon tengeri van raktáron. A buza és tengeri ára az utolsó három hónapban így alakult:

juliusban	buza	388,	tengeri	350	din.
augusztusban	"	432,	"	362	"

szeptemberben „ 412, „ 385 „

Eddig a jelentés, amelyből kitűnik, hogy a Bácska, épen úgy mint a Bánát, ha nem is volt az idén különös bőség a termésben, de mégsem áll készületlenül az ideai tél előtt. A miniszteri megállapítás szerint a Vajdaság ideai össztermése kitesz

buzában	59.000	vagont
árpában	5.000	"
zabban	23.000	"
rozsbán	1.040	"
tengeriben	130.000	"

Ha ez a majdnem negyedmillió vagonnyi termésről szóló jelentés pontosnak bizonyul, nem csak, hogy saját szükségletünket teljesen fedezhetjük, hanem még egyes terményekből, különösen tengeriből jelentős exportra is számíthatunk. Elsősorban tekintetbe jön itt nemcsak a passzív belföldi vidékek élelmezése, de a külföldi export is, úgy hogy most, hogy miután nálunk is a terményárak a világparitáshoz kezdenek alkalmazkodni, a mi termésünk is fokozott mértékben fog piacra találni. Természetesen sok függ attól is, hogy a közlekedésügyi minisztérium rendelkezésre bocsáthat-e a százezervagyonos szállításokra százazrekre menő vagonokat?

APOLLO MOZGÓ: A vörös torony titka, kalandor-dráma 5 felvonásban

A jóvátételi-bizottság Magyarországtól a jóvátételek teljesítését követeli

Budapest. (Eredeti táv.) A Nemzeti Újság írja: Néhány héttel ezelőtt a magyar kormányhoz jegyzék érkezett a párisi jóvátételi bizottságtól, mely a kormányt erélyesen felszólítja, hogy a jóvátételi kötelezettségét, melyet a jegyzék szerint az illetékes magyar körök folyton elodázní igyekeztek, pontosan és minden vonatkozás nélkül teljesítse. Erre a jegyzékre a magyar kormány még nem válaszolt. A jóvátételi bizottság a teljesítésre szeptember huszonötödikét jelölte meg határidőül a kérdés elintézésére, ezért tegnap a budapesti bizottság tagjai, a kereskedelmi és földművelésügyi minisztérium kiküldöttei valamint a MAV. delegátusainak részvételével konferenciát tartottak, melyre megérkezett Stopani, a párisi főbizottság visszaszolgáltatási osztályának vezetője is. Az eddigi tanácskozások bizalmas jellegűek voltak, döntést pedig az értekezlet mindeztideig nem hozott.

Tőzsdei árfolyamok

Beograd, szept. 26. London 295.—, Páris 505.—, Newyork 66:50, Genf 1245.—, Milánó 282.—, Róma —, Prága 210.—, Berlin 4:80.—, Bécs 0:09, Bukarest 46.—, Budapest 2:72, Szófia 43.—, Szaloniki —, Zürich —, Brüsszel —, francia frank —, lei 45.—, márka —.

Zagreb, szept. 26. London 294.—, Newyork 67.—, Milánó 275.—, Páris 503.—, 528, Prága 207—215, Berlin 470—5.—, Zürich 1230—1240, Amsterdam 26.—, Bécs 0:09.—, Bukarest 40.—, Budapes 2:70.—, Szófia —, Varsó —, Brüsszel —, Madrid 1820.

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. szept. hó 26-án. Bácskai buza 78 kg 2% kínálat 400 kötés 400 (1000 mm), bácskai buza 77 kg 2% kifizetés 14 nap kötés 395—400 (250 mm), szerémi buza 78 kg 2% kínálat 400 kötés 400 (200 mm), bácskai tengeri 77 kg 3% kötés 392:50 (200 mm), bánáti tengeri 77 kg 3—4% Zenta paritás kínálat 395 kötés 392:50 (300 mm), bácskai árpa 64—65 kg kínálat 350, bácskai zab kínálat 300 kereslet 290, bácskai zab hitelre kötés 297:50—300 (1800 mm), bácskai tengeri kínálat 350 kereslet 340 kötés 350 (100 mm), bácskai csöves tengeri hengelyen kötés 350 (200 mm), bácskai fehérbab kínálat 375 bácskai nullásliszt kínálat 575 főzöliszt kínálat 550, kenyérliszt kínálat 500 bácskai buzakorpa kínálat 200, bánáti buzakorpa kínálat 190, bácskai pergetett méz kínálat 1900. Irányzat lanyha.

Férfiszabóságban

szakavatott szabászt, a modern szabászatban jártasat azonnali belépésre

Sonnenberg Salamon-cég
Subotica. 3646 2-2

Tükörkészítés! Üvegcsiszolás. Foltos tükröket garancia mellett javítunk.
„VITRUM” Novisad, Futoska-u. 84.

Zseblámpa elemek,

hüvelyek, körték nagyban-kicsinyben

KRAUSZ MIKLÓS, NOVISAD
Jevrejska ulica 22. - Telefon 325.

ELSŐ MŰVIRÁGGYÁR

NOVISAD

3650-1-5

Gyárt: MINDENFÉLE MŰVIRÁGOT, CSOKROT, SIRKOSZORUT, MIRTUSZÁRUT, FEJKOSZORUT valamint minden szakmába végő cikket.

Megrendelések minta után is azonnali szállítással rendelkeznek

E árusító hely: NOVISAD, K'aj'a Pat'a u. 21.

Anglia és a tengerszorosok

A tengerszorosok kérdésében sokak előtt érthetetlen, hogy miért akarja Anglia még fegyveres intervencióval is távoltartani a törököket a Dardanellák európai partjától, holott nemcsak Franciaország és Itália, hanem az angorai kormány is egyetért abban, hogy a hajózás szabadsága a tengerszorosok semlegesítése révén okvetlenül biztosítandó.

A londoni kormányt két körülmény bírta arra, hogy görög kézre juttassa a Gallipoli félszigetet és Konstantinápoly „Hinterlandját”, vagyis magának biztosítsa az uralmat az Égei és a Fekete-tengerek fölött. Az egyik az, hogy az 1912-iki titkos egyezmény értelmében kénytelen volt Szíriát átengedni Franciaországnak, a másik: a jövőbeli Oroszországtól való aggodalom. A palesztinai mandátum Angliának nem kárpótlás azért, hogy a franciák megvetették lábukat a Földközi-tenger kisázsiai partján és közvetlen érintkezésbe jutottak a törökökkel. Angliában jól tudják, hogy a francia közvélemény nem szívesen látja a Szentföldet az angol-cionista uralom alatt és alkalomadtán kész volna érvényesíteni Franciaország évszázados protektori jogait. Szíria révén Franciaország Földközi-tengeri állása ellenben gyöngült. Részben tehát az egyensúly helyreállítása lebegett lord Curson, a keleti ügyek szakértője előtt, amikor Anglia vazallusát, Görögországot betelepíti a szmirnai tartományba, a Dardanellák mellé és egy ágyulóvársnyire Konstantinápolytól. De ugyanakkor arra is gondolt, hogy egyszer csak vége lesz a szovjet-uralomnak és az újjászülető Oroszország, akármilyen államformája legyen, ismét keresni fogja az utat a tengerek felé.

Anglia és Oroszország régi antagonisták. Az 1914-iki szövetségés nem jöhetett volna létre, ha Anglia nagyobb és közvetlenebb veszedelmet nem lát a németek „Drang nach Osten”-jében: a bagdadi vasutban, az afrikai gyarmafosztásban és a világkereskedelmi versenytben, mint az orosz expanzív törekvésekben. A világháború előtt elsősorban Anglia volt az a hatalom, amely semmi áron nem akarta tűrni, hogy a tengerszorosok a Fekete-tengeri orosz flotta előtt megnyitassanak. A tengerszorosokra vonatkozó első egyezményt, amely szerint a török szultán, illetőleg a Porta beleegyezése nélkül idegen hadihajók nem mehetnek át sem a Dardanellákon, sem a Boszporuszon, 1841-ben kötötték és jelentéktelen módosítással 1856-ban a párisi, 1878-ban a berlini békekonzferencián megújították. Súlyos következményeit Oroszország a japán háborúban érezte, amikor Fekete-tengeri pompás flottája a tilalom miatt tétlenségre volt kényszerítve. A szentpétervári kormány attól kezdve mindent elkövetett, hogy revízió alá vesse a tengerszorosok ügyét és 1908-ban Izvolszky a buchlaui összejövetelen azért járult Bosznia és Hercegovina annexiójához, mert Aehrenthal megígérte, hogy Ausztria-Magyarország ellenértékül támogatni fogja Oroszországot a tengerszorosok ügyében. Tudjuk, hogy Aehrenthal akkor becsapta az oroszokat, ami nem kis mértékben járult Oroszország későbbi monarchiaellenes politikájához.

Mint említettük, nem képzelhető el oly Oroszország, amely belenyugodjék abba, hogy idegen flotta benyomulhasson a Fekete-tengerre, összebombázhassa a parti városokat és csapatokat rakjon partra, mint 1855-ben történt a Krimi félszigeten, ellenben neki ne legyen módjában kijutni a Fekete-tengerről. Az orosz diplomácia egyik legkiválóbb tagja, Csarikov, konstantinápolyi nagykövet a balkáni háború folyamán, 1912. decemberében kijelentette, hogy Konstantinápoly megfelelő stratégiai „Hinterland”-dal vagy Oroszországgé kell, hogy legyen vagy meghagyandó a törökök birtokában. Minden más megoldást Oroszország visszautasít, mert reá nézve ez életkérdés, ezért képes háborút viselni, s a kérdést akarata ellenére csak akkor rendezhetik, ha tökéletesen legyőzik. Szinte profétai előrelátással kijelentette, hogy minden orosz kormánynak ez lesz az álláspontja, mert Konstantinápoly és a tengerszorosok nem pártambíció, hanem a nemzetközi életnek a kérdése.

Csarikov nem tévedett: Ime, még a bolsevista kormány is ezen az állásponton van

és kész a törököket tovább támogatni Angliával szemben. Törökország nem elégedhet meg azzal, hogy visszaadják neki Konstantinápolyt, követelnie kell a trákiai „Hinterland”-ot is, s azonkívül a görögök eltávolítását a Dardanellák európai partjáról. Ha ez megtörtént, nem lesz akadálya a tengerszorosok semlegesítésének. Az erődöket Kum-Kaletól és Szeddil-Bahrtól kezdve végig mindkét parton már tavalyelőtt lerombolták és a megalakítandó nem-

zetközi bizottságnak módjában lesz ellenőrizni, hogy a tengerszorosok aknákkal ne zárassék, így gondolkodik a francia és az olasz kormány, ellentétben az angol, amely még most is a görögöket akarja megtartani a Dardanellák európai részén. Azt hisszük, hogy Anglia ezáltal kénytelen lesz engedni és talán még azt is megérhetjük, hogy izolálva marad, viszont a török kérdés révén a franciák és oroszok közeledni fognak egymáshoz.

13 tifuszmegbetegedés az elmúlt héten

Eddig enyhe lefolyásuk a megbetegedések

(Saját tudósítónktól) Majdnem szabályszerűen megismétlődő időközökben fenyegeti Novisád városát a járványos tifuszmegbetegedések veszélye. A közegészségügyi minisztérium BBB osztályának ma érkezett hivatalos közlése szerint az *elmúlt héten tizenhárom tifuszmegbetegedés fordult elő*, amelyek közül eddig azonban egy sem volt halálos lefolyás. A megbetegedést minden esetben a *ferlőzött víz okozza*, s ezen a fenyegető helyzeten mindaddig természetesen nem lehet változtatni, amíg el nem készül a városi vízvezeték. A *kutak vizének állandó ellenőrzése is hiányzik*, s csak így történhetett meg, hogy egy évvel ezelőtt, az egyik Futaki-úti házban néhány nap alatt tizenhét embert fertőzött meg tifusszal az ivóvíz. A novisadi egészségügyi osztály kimutatása szerint eddig már volt 13 tifuszos betegje a

városnak s az elmúlt héten ez a szám újabb tizenhárommal szaporodott. Illetékes helyen informálódunk a megbetegedések mértékének veszedelmességét illetően, s azt a megnyugtató kijelentést kaptuk, hogy a megbetegedések egyelőre veszélytelen lefolyásuk, s *járványról egyáltalán nem lehet beszélni*. A BBB egészségügyi osztályának az elmúlt hétre vonatkozó kimutatása a következő: A szeptember 10—23-ig terjedő időben Novisádon a következő ragályos megbetegedések fordultak elő: tifusz a múlt hétről maradt 13 újabb megbetegedés 13, felgyógyult 6, még beteg 20, dizentéria: maradt 1, felgyógyult 1, vörheny: maradt 2, újabb 1, felgyógyult 1, még beteg 2, malária: maradt 2, felgyógyult 2. Ebben az időben született 25 fiú és 23 leánygyermek. Meghalt 11 férfi és 12 nő.

Megnyílt a bécsi nemzetközi demokratikus kongresszus

Ma, kedden nyílt meg a bécsi internacionális demokratikus kongresszus. A bécsi kongresszusra az elnökségnek a következő kiváló államférfiak és politikusok helyezték kilátásba részvételüket: Heymann volt belga miniszter, Milani olasz szenator, d'Estouville de Constant, Boissard, Chabrun, Hennessy, Buisson, Barthelemy és Gay francia képviselők, valamint Prágából Totomiantz, Zágrábból Ivstiz, Németországból Iohann abbé, valamint: számos más kiváló tudós és államférfi. A genai Nemzetközi Munkügyi Hivatalt Paul Bevinat képviseli Magyarországól Apponyi Albert gróf és Gieswein Sándor részvételére számítottak. Apponyi azonban nem jött Bécsbe, valószínűleg azért, mivel az interparlamentáris konferencián igen kellemetlenül érintette a bécsi emigránsok viselkedése. A bécsi demokratikus kongresszus tulajdonképpen a második ilyenemű nemzetközi összejövetel. Az első tavaly decemberében tartották Párisban és Mars Sangnier párisi képviselő és Georges Hoog rendezték. Erről a kongresszusról írta Charles Gide, a kiváló francia szociológus, a College de France tanára, hogy a fegyverszünet óta az első jelentős nemzetközi manifesztáció volt. Párisban találkoztak ugyanis először a volt ellenséges ál-

lamok pacifistái és demokratái. Huszonegy képviselő gyűlt össze, nemcsak politikusok, hanem tudósok is, hogy az igazi világbékéért demonstráljanak.

A demokratikus kongresszusoknak, amelyet minden évben másutt fognak rendezni, az a céljuk, hogy a népek szövetségének eszméit erősítsék. A Népszövetség ugyanis csak úgy lehet életképes, csak úgy fejthet ki hasznos munkát, ha a különböző népek is meg vannak győződve arról, hogy vitás kérdéseket háborúval nem lehet és nem szabad elintézni. Eppen ezért a kongresszusok a különböző népeket háború ellenes szellemben akarják nevelni.

A most megnyílt bécsi kongresszust osztrák részről Redlich professzor, a bécsi egyetem világhírű tanára vezeti. A résztvevők XV. Benedek pápa szellemében az igaz békét és a felebaráti szeretet gyakorlását akarják megvalósítani. Ebben a szellemben fog lezajlani a bécsi kongresszus is. Ki fogja mondani azonban azt is, hogy a világbéke érdekében okvetlenül szükségesnek tartja, hogy Németország is minél hamarabb a Népszövetség tagja legyen. A bécsi kongresszus valószínűleg a hónap utolsó napján fejezi be tanácskozásait.

A kémkedési perben ma hirdetik ki az ítéletet

A főtárgyalás tizedik napja

Folytatták a védőbeszégeket

(Saját tudósítónktól) A suboticiai kémkedési per főtárgyalásának tizedik napján, kedden a védők folytatták védőbeszédeiket.

D. Pataky Antal, (Hajdu József és Demeter Aladár védője) Hajdu József újságokat és leveleket küldött, az újságok tartalmát és a leveleket nem ismerték. Hajdu személye nem alkalmas katonai titkok szerzésére és erre a főtárgyaláson semmi bizonyíték nem merült fel. A vád egy talált siffrekulcson épült fel, Demeter és társai kénytelenek voltak a rendőrségen azt vallani, hogy ezzel titkos táviratozást folytattak. Végre a főtárgyaláson szakértői vallomással kétségtelenül bebizonyult, hogy ez lehetetlen. Hajdu és Demeter nem forradalmár típusok és ellenük nincs bizonyíték, mint a rendőrségi jegyzőkönyvek, amelyek nem szabályszerűek. Felmentést kér.

Dr. Székely Zoltán, Sári Szabó Krisztina védője: Hogyan történhetett, hogy szemmel láthatóan ártatlan emberek majd egy éve fogságban vannak? Ez a per iskola példája annak, hogyan nem szabad vizsgálatot folytatni. Az államügyész mindenáron bizonyíté-

kokat várt, ami nem az ő hibájából, nem sikerült. A gyenge adatok a főtárgyaláson mind megdőltek. Világosan látható, hogy az ügyész kénytelen volt ártatlan emberek ellen vádat emelni, hogy megokolja miért voltak egy évig fogságban. Ez a körülmény sokat ártott a vád komolyságának. Az előzetes nyomozás és vizsgálat szabályellenesen folyt le, így a beismerő vallomások megmaradtak a főtárgyalásig. A bíróság az ítéletet csak a főtárgyaláson szerzett bizonyítékokra alapíthatja, ezért az ítélet csak felmentő lehet. A védelem Sári Szabó Krisztina ellen csupán az a vád, hogy Varga kérésére levelet vitt át Magyarországra, maga ez a tény nem minősíthető hazaárulásnak, különösen, minthogy nem ismerte a tartalmát és nem ért az egész ügyhöz. Felmentést kér.

Dr. Petrovics János: Foglalkozik a közvéleményben elhangzott ama megrovással, hogy a szláv ügyvédek védői szerepet töltenek be ebben a perben. Maga elfogadja és kötelességének tartja elfogadni az ilyen vádlottak védelmét, különösen amikor meg van győződve ártatlanságukról, épúgy mint védte ugyanitt

annakidején a szerb lelkészeket. Dr. Varga diákkorában egyedüli volt a magyar diákok közül, aki a szerb fiakkal barátkozott. Véletlenül beszélt egyszer Huszár miniszterelnökkel ez az oka annak, hogy dr. Varga idekerült.

— Pálffy Gyula, abba a kedvező helyzetbe jutott, hogy nem kellett a cipőjét levetni, hanem szépen kávé mellett valhatott, szóval emberi módon kezelték, tehát nincs panasza a rendőrségre. Pálffy a jóbanás miatt a kávé és cigaretta hatása alatt bevallotta, hogy jelentéket küldött az iskolai és kulturális helyzettől.

— Megmondta, hogy hol a siffre, amit Tillinger szérint nem is kerestek volna nála. Maga Német még a rendőrség előtt is azt vallotta, hogy Pálffy felbontatlanul visszaküldte azokat a leveleket, amiket vitt neki. Nincsen semmi bizonyíték arra, hogy más valamit csinált volna ebben az irányban. Pálffy Gyulára nem lehet alkalmazni az államvédelmi törvényt.

Mi a dr. Völgyi büne? Az ügyész nagyon jó formát talált: bűnség volt. A Bácskai Naplóban megjelent cikkekkel segítette Vargát. De semmi konkrét alapja nem volt ennek. El is állt ettől az ügyész csak azt tartotta feinn, hogy tudott Völgyi a Varga dolgáról, Eszerint ha én egyszer a vádlottak padjára kerülnek, ez a klienseimnek nagyon rossz volna.

— Tumbász ellen semmi komoly bizonyíték nincs. Heim ellen is súlyos a vád: helyreállított egy táviróvonalat. Bizonyíték erre sincs. Varga Kaiser nevének az áldozata.

Dr. Piskunics Zvonimir: Az ügyész a vádbeszédben hazafias manifesztációt tett, hogy vitássá tegye a vádlottak hazafias érzelmeit. A hazafias érzelem azonban nem paragrafus követelmény.

Az ítéletet ma délután 5 órakor hirdetik ki.

Száz százalékkal megrágult a posta

Az új posta- távirat- és telefon díjszabás

(Saját tudósítónktól.) Lapunk tegnapi számában a postaigazgatóságtól vett értesülés alapján röviden jelentettük már, hogy a héftől kezdve átlagban száz százalékkal megrágult a postai díjszabás. A hírek ma, amikor a jugoszláv korona értékelkedése és a kormánynak a drágaság letörésére irányuló akciója az árak súlyosodását kellene, hogy maga után vonja, egészen speciális érdekessége van. A tömegcikk megdrágítása semmiesetre sem az az út, amely a gazdasági helyzet megjavításához és életkörülményeink elviselhetőbbé tételéhez vezet. A postaigazgatóságtól ma leérkezett 56559 sz. rendelet értelmében a tegnapi nappal az új árak már életbeléptek. Munkatársunk ma felkereste a noviszádi főpostahivatalt vezetőségét, ahol a drágulásra vonatkozólag a következő felvilágosításokat kapta:

A posta- távirat- és telefondíjszabás emelése ezúttal csak belföldi viszonylatban történt. A külfölddel való forgalomban továbbra is a május 1-én életbeléptetett díjszabás érvényes, mert jugoszláviát e tekintetben nemzetközi tarifális szerződések kötik s így a külföldi tarifa emelése annál is inkább mivel a jelenlegi aranyparitáson alapul, a valutaviszonyok stabilizálása esetén nem várható egyelőre. A belföldi viszonylatban tegnap életbeléptetett díjszabások fontosabb tételei a következők:

levelek

20 grammos közönséges levél — 1 dinár minden további 20 gramm után további 50 para zárt levelezőlapok után szintén egy dinár fizetendő

levelező-lapok

Nyitott levelező-lap — 50 para
fizetett válasszal — 1 dinár
Ez érvényes úgy a hivatalos mint a magán kibocsátású levelező-lapokra, tehát a képeslapokra is

nyomatványok

ötvengrammonként — 20 para
Ez érvényes névjegyekre, árjegyzékekre, körövényekre, gyászjelentésekre, eljegyzési lapokra stb. is

áruminták

ötvengrammonként — 20 para
megengedett legnagyobb súly 500 gramm

üzleti papírok

ötvengrammonként — 20 para
de legalább 1 dinár

A portódíjak előre bélyegeken rovandóké. A hiányosan bélyegzett küldeményekért büntetőportó címén a különbözet kétszerese fizetendő.

Pénzeslevelek

100 dinárig — 1 dinár
100—500 " — 2 "
500—1000 " — 5 "
1000—5000 " — 10 "
minden további 1000 dinár után 1 dinár fizetendő

Csomagok

5 kilogram súlyig — 8 dinár
5—10 " " " — 20 "
10—15 " " " — 30 "
15—20 " " " — 40 "

értékesomagoknál még hozzászámolandók a pénzesleveleknél érvényes díjszabás megfelelő tételei.

Póstaútalványok:

25 dinárig — 1 dinár
25—50 " — 1'50 "
50—100 " — 2 "
100—300 " — 3 "
300—500 " — 4 "
500—1000 " — 5 "

távirati utalványoknál még 2 dinár fizetendő

ajánlati díj 2 dinár

express díj 2 dinár

express díj esomagoknál 5 dinár

póstaiókbérlet 4—5 dinár havonként

reklamációs díj 2 dinár

ujszámszállítási díj 5 para

Táviratok.

Belföldi forgalomban minden szó után 50 para, legkisebb díjtétel 5 dinár. Expressdíj háromszoros.

Telefon.

Az új telefondíjszabás október elsején lép életbe. Interurbán forgalomban a következő új díjak érvényesek:

I. zóna (100 km-ig) 8 din.

II. " (100-200 ") 10 "

III. " (200-400 ") 15 "

IV. " (400 km fel.) 20 din.

Hívásdíj 5 dinár. A telefonelőfizetők a díjszabás különbséget október, november és december hónapokra utána tartoznak fizetni.

Az új telefondíjszabás értelmében a) bankok, pénzüintézetek, mulatóhelyek, mozik évi telefon előfizetési díja 4000 dinár;

b) szállodák, gyárak, bányák, malmok, vendéglők, kávéházak, cukrászdák, büffék, bogdák, sörházak, kereskedők, ügynökségek, magánszínházak vámközvetítők és szállítóké 3000 dinár;

c) műhelyek, raktárak, irodák és magánfeleknél felszerelt nyilvános állomásoké 2000 dinár;

d) közlegyek, ügyvédek, gazdászok, városi vállalatok, klubok, egyesületek, fényképezészeké 1800 dinár;

e) gyógyszerárak, szövetkezeteké 1500 dinár;

f) magánorvosoké és hírlapok szerkesztőiségei és kiadóhivataloké 1000 dinár;

g) magánlakások, állami és közigazgatási intézmények, szülészok, kéményseprők, fogyasztási szövetkezetek, templomok és idegen konzulátusoké 500 dinár;

h) közhivatalnokoké, képviselőké 400 dinár;

Ez a tarifa érvényes Novisad, Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Osijek, Subotica és Maribor városokban. Más helyeken ahol az előfizetők száma több a 10-nél az a) alatt felsoroltak 3000, b) 2500, c) 1800, d) 1500, e) 1000, f) 800, g) 400, h) 300 dinárt fizetnek.

Oly helyeken, ahol az előfizetők száma kevesebb a 10-nél a második kategóriában felsorolt díjszabásnak csak kétötödét fizetik az előfizetők.

A telefommellékállomás évi bérlete 180 dinár, a jelzőcsengőé 100 dinár.

Telefonállomások felszerelési díja 1200 dinár, az áthelyezése 600 dinár.

Áranarchia a novisádi piacon

Óránkint változnak az árak

(Saját tudósítónktól.) A sajtó, amely a piacon uralkodó állapotokkal kifogyhatatlan rovatban foglalkozik, nem vindikálja ezzel magának a piacok ellenőrzésének jogát, teljesen távol állva tőle az a gondolat, hogy ezen jogkör gyakorlásában megrövidítse az erre hivatott hatóságot. Hogy időnkint mégis megjegyzéseket teszünk, s hogy néha mégis vannak a nyilvánosságunk száni észrevételeink, ezzel — a közérdeken kívül — csak annak a hatósági ellenőrzésnek kívánunk szolgálatot tenni, amely különösen Novisadon fáradszorgalommal védi meg napról-napra a piaci kálváriák mindennapos keserveire kényszerített közönség érdekeit. Senkisem tagadhatja, hogy a mind-sűrűbben rendezett ár-razziák, a fokozott ellenőrzés és a szorgalmas hatósági beavatkozás, amely kiméltelen szigorral utja az árakkal történő visszaéléseket, a példás büntetések, amelyekkel a piaci árdrágítást sújtják, a rendőri szervek fegyelmességére és a lépten-nyomon tapasztalható hatósági erély hovatovább példás állapotokat teremtenek a novisádi piacokon.

Például: A tej literjének átlagos ára a novisádi piacon reggel 6 óra tájban 12 korona, később bizonyos értékelkedés áll be, amikor a piac már 14 koronán jegyzi a tej árát. Ha az idő borus, s a vásárlók száma nem csökken, a hossz tartóssá válik: reggeli hét órakor már 16 korona egy liter tej. A piacon Zürich és a nemzetközi relációk semmi jelentőséggel nem bírnak, ellenben ha esik az eső (nem kell azt hinni, hogy erre befedik a kannákat!) a tejjel egyszerűen felragaszkodik 18 koronára.

Érdemes volna az árusítóktól közelebbi indokolását kérni ennek az áremelkedésnek, miután lehetetlen, hogy a tej „polgári árának” kialakulásáról ilyen súlyos szerephez jusson az időjárás, az utcai forgalom, a kocsik zaja, a zsebóra, vagy az a körülmény, hogy rendőrnincs jelen az ilyen „telemelő” pillanatokban. A helyzet hasonló a piac más cikkeinél is. Az árakat az eladók kénye-kedve szabja meg, röviden összefoglalva: *aranarchia dühöng Novisad piacain* s a kispénzü, koronákra kiszámított bevásárlásokra készülő fogyasztót, ezt a legszomorubb szenvedő alanyt a legkellemetlenebb meglepetések érik, aszerint, amint hat órakor, vagy héthor ér ki a piacra. Lehet, hogy az ilyen és hasonló állapotok nem provokálják ki a fokozottabb hatósági ellenőrzést, az azonban visszás állapot, hogy az állandó pénzszűkben szenvedő és a drágasággal megbirkózni sohasem tudó fogyasztó fizesse meg még azt a vizet is, amely ilyen csapadékos őszi időben az eladó tejeskannájába esik. Érdemes volna ezt az ügyet — és a tejeskannákat — egyszer közelebbről megvizsgálni.

Gospodarska Banka D. D. Novisad (Gazdasági Bank R. T. Ujvidék)

Elfogad felmondás nélküli betéteket és azokat 6% netto kamattal tőkésíti.
3 vagy 6 óra lekötött betétek után az igazgatóság magasabb kamatlábat engedélyez.

Az üzlet minden bankszámbába való letétekkel foglalkozik. 3664-1-30

Kovács műhely

berendezés teljes felszereléssel eladó Ustavska (Alkotmány) u 64. 3641-1-2

HIREK

Őszi korzó

A levegő meleg volt, puha és csendes. Délutáni, sápadtfényű nap sétált a sétélók arcán, szemén... le sem kellett hunyni a szemet tőle. Törött, erőtlen napsugár...

Az utca ünnepi volt, teli titokzatos, kendőzött étellel, emberekkel, akik mosolyokat és redőzött homlokokat hoztak le a korzóra.

"Hol van itt szomorúság? Hol a gond... fájdalom... és csalódás?"

A fiatal fiu valami sejtelmes, pattanásig feszülő ragyogást érzett minden mögött. Suhogást, parfümöt, nőket, ígéretet, sok, sok, szédítő ígéretet.

"Ó élet, te szép, mindentudó Csoda!" gondolta lázasan.

"Né... ne siess úgy — szólt az öregur, a nagyapja, ki mellette ment szép, csendes, lehiggadt öregséggel. Láta, hogy milyen forrongó, lázas a fiu. Ismerte ezt a lázt. Ő is átélte. Az ő elődei is, mind... mind. S ime mégis egészen biztosan hová vitt? Az őszhöz, a fehér és halódó őszhöz. Minden láz, minden nagy igyekvés.

"Megmondjam neki?" kérdezte önmagától vívódón.

"Ó, ez a lassu, élettelen cammogás! Repülni szeretnék, szállni fiatal részeg szárnyakon!" — ilyesmit érzett a fiu, míg előrenézett türelmetlen vággyal.

Nem vette észre, hogy a cél ott sántikál mellette öregen, bottal a kezében.

"Nem mondom meg neki" — gondolta ekkor az öreg egyszerű jószággal.

— A táviróhivatalnál beállott üzemi zavar miatt külföldi híryagunk legnagyobb része ma nem érkezett meg.

— Tisztviselő változások a városházán. Paiz József a városunk sok éven át volt főpénztárosa november 1-én nyugalomba vonul. Helyébe Stakics Stojan, a városi gazdasági hivatal főnöke kerül, akinek utóda viszont Stanojevic városi főkerész lesz.

— Pasics pénteken hazajön. Pasics Nikola miniszterelnök pénteken tér vissza Párisból Beogradba.

— Az újvidéki kereskedők és iparosok szövetségének elnöksége értesíti tagjait, hogy folyó évi október elsején a szövetség helyiségeiben megkezdődik a klubélet.

— Hazaszállítják Oroszországból a jugoszláv alattvalókat. Prágából jelentik: A moszkvai csehszlovák misszió értesítette a kormányt, hogy a szovjetkormánytól engedélyt kapott az Oroszországban lévő jugoszláv alattvalók hazaszállítására. A misszió ennél fogva már meg is szervezte az első transzportot, amelyben 150 jugoszláviai alattvaló fog elindulni Odessza felől a Dunán, Jugoszláviába.

— Messenger-boy. — Telefon 3-97.

— A Novisadi Sakk Club vezetősége folyó évi október hó 10-től kezdődőleg a Mária királynő szálloda különtermében csoport és főversenyt rendez Novisad 1923. évi bajnokságért. Nevezési díj 10 dinár. Nevezések Niciphor club-titkárnál és Lipkovits pénztárosnál adhatók le.

— A villám agyonsújtott egy földművest. Becskerekéről jelentik: Cvéics Szvédő földműves tegnap délután kint a földjén dolgozott. Ott érte a tegnapi nagy zivatar. Cvéicsot eközben villámcsapás érte, mely azonnal megölte.

— Szüreti mulatságot rendez a munkás vigalmi bizottság szombat (30-án) este a Három Korona vendéglőben.

Női és férfitisztviselő

— kezdők és némi gyakorlattal rendelkezők — felvételre az

Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztárnál

Keressük továbbá levelezőt, perfect gyorsírót. 10-335

— A harangokra legutóbbi kimutatásunk óta következő adományok folytak be: ifj. Bahl István 2000 korona, N. N. 2000 k, Czoczek Nándor és családja, dr. Vilt Vilmosné 1200 k, Schmidt Rezső festő és családja, Brezovác András 800 k, Peikert Ferenc, Beck József és neje, Lehrer Vilmos, Schmidt Rezső asztalos, Pekló Béla, Spirka József, Fodor István, Pletikoszics József, Bosanska-Banka 400 k, Weisz Ferenc és Mária, Tausch János és neje 1000 k, Bachinger család 800 k, Brittig Józsefné, Gausz János, Gumbinger Ferenc, Dobi Ferenc, Móri Ignác, Müller Péter, Horváth Sándor, Szirányi Béla 400 k, Peikert Viktor, Gerhard Jánosné 300 k, Hefler István, Szalkay Ferencné, Kosztolányi Teréz, Aich nővérek, Bodó Mátyás 200 k, Chur 150 k, Takács István és neje 120 k, Blau Ludmilla, Szviresevics Mariska, Orosz János, Varga György, Bauer Kornélné, Wiederkomm János, Vujkovic Lánics János, Ugrenics Ferenc, Csizmadia Mihály, Jankovics Pál 100 k, Göröncsics Mihály 160 k, Majoros Erzsébet 80 k, ifj. Tukanics János 60 k, P. S. 50 k, Antal József, Tukanics Mária, Magyar Mihály 40 k, Brandelik Mária 16 k. — Szviresevics Mariska és Novák Juliska gyűjtőívén adakoztak: özv. Neupauerné, Knippl Gy., Michels Gyuláné, 400 k, Knapp A., Longáver R. 200 k, Lovrékovicsné, Pécsics Pál 120 k, Paupert R., Jurenka Anna, Docher N., Dürbeck F., Weisz A. 100 k, Romtöviné, Vásics E., Schwartz Gy., Szkicsák R., Kiss Zs., Csizmadia T., Nagyfejeő E., Petri F. 80 k, N. N. 88 k, Huber K., Merkva A., özv. Spillerné, Schrack A., Mikits F., Wiederkomm J., Prokopetz A., Müller Gy., Kaszás S., özv. Jurenkáné, Adelmayer K., Susics J., N. N., Kolarski, K. N., Geiger N., K. N., Schubert M., Hodoványi A., Novák E., Aranyosi B., Peikert R., Weisz J., Kókai J. 40 k, Czoczek N., Szabó J., Bugarsky M., Willi A., Czoczekné, Szücs Lili, Hedvicek N., N. N., Baumhauer, Vajda D., Seidl N., Radakovich L., Babylon, Kracsuner N., Fuchs J., Kaszner M., R. B. 20 k, Reiterne, özv. Kökényné, özv. Hetessyné 8 k, Császár Gy. 5 koronát. Eddig befolyt összeg 68.530 korona.

— Messenger-boy. — Telefon 3-97.

— Becskereken elfogtak egy szélhámos tolvajt. Becskerekről jelentik: Hétfőn este a becskerekai redőrség elfogta Hock János 19 éves rovtomultu állás nélküli kereskedőjét, akit szélhámosság és különböző lopások miatt már régebben köröztek. Hock János, aki legutóbb januárban került ki a fogházból, néhány hónappal ezelőtt Beogradba utazott, ahol több hónapig lopásokból élt. Majd visszatért Becskerekre és utközben a vonaion ellopta Gyuravjev kikindai tanárnak a csomagjait, amikkel megszőkött. A napokban pedig Popovics Vojislav kereskedelmi alkalmazott csomagjait lopta el, körülbelül 2300 dinár értékben. A rendőrség a szélhámos tolvajt kedden átadta az ügyészségnek.

— Messenger-boy. — Telefon 3-97.

— Nagy fascista gyűlés Fiumében. Buccariból jelentik, hogy tegnap nagy fascista gyűlés volt Fiumében, amelyen mintegy 10.000 fascista vett részt Fiuméből és Isztriából. A gyűlésen kimondták, hogy nem engedik az olasz csapatok által megszállva tartott területeket, főleg pedig a dalmáciai III. zónát kiüríteni.

— Elfogták Markovics Szimát. A Novosti-nak jelentik Ljubljánából, hogy a szlovéniai határrendőrség elfogta Markovics Szima volt kommunista képviselőt, amikor át akarta lépni a határt. Markovicsot a király ellen elkövetett merényletben való részvétellel vádolják és ezért adták ki elfogató parancsot ellene.

— A demokrata párt teljes ülése. Beogradból jelentik: A demokrata párt titkársága a főbizottság tagjaihoz meghívókat küldött az október 9-én megtartandó plenáris ülésre.

Bajazzók. Leoncavallo örökbecsű operájának motívumai alapján egy művészi film készült, melyet csütörtöktől vasárnapig mutat be az Apolló. Az ötfelvonásos dráma az idény legnagyobb szenzációja lesz, mert nemcsak tárgyánál fogva sorakozik a filmek élére hanem feldolgozása, rendezése és eljátszása is hivatottá teszi erre a helyre. A főszerepeket Olaf Fönns és Gudruun Brun adják. A két színész művésze már maga is záloga a legteljesebb sikernek.

— Messenger-boy. — Telefon 3-97.

SPORT

Mégsem hagyta a novisadi csapat a legkellemetlenebb emlékeket Zágrábban. Mint az estibeszélgetéseknek kiderült egy újabb meg-hívásra is számíthat, mégpedig az ősz folyamán. A szimpatia különösen a csapat fegyelmezett magaviselete váltotta ki a zágrábi játékosokból és közönségből egyaránt. Na meg aztán az a nem kis balszerencse is ami a II. félidőben a novisadi csapat minden ténykedését kísérte. Ugyilátszott, hogy csapatunkat inkább sajnálták mint lebecsülték és mint igazi sportemberekhez illik még egy alkalmat akarnak adni, hogy a csorbát kiköszörülhessük.

Reméljük erre az alkalomra felkészül a novisadi válogatott mert talán ez az utolsó alkalom.

A magyar csapat mindkét goalját Priboj tartalék center lötte az osztrákok kapujába, a vasárnapi válogatott mérkőzésen.

Perska a zágrábi Gradjanski válogatott centerre mint értesültünk Münchenbe akart költözni néhány héttel ezelőtt. Amilyen veszteséget jelentett volna távozása a zágrábi football-sportra, annyival jobban jött volna ki a novisadi válogatott csapat vasárnap, amikor a zágrábi támadások lelkét Perska képezte; ugy szólnán ő készítette elő az összes goalokat.

Tuskó vasárnap a BSK. csapatában védett a Vardar ellen. Ugyilátszik az alszövetség jelenlegi fegyelmi bizottsága nem sokban különbözik erélyesség dolgában a korábbtól.

* Rupetz volt az egyetlen tagja a zágrébi válogatottnak, aki nem használta testi erejét ki a játékban. Nálunk viszont Kricskov volt az egyedüli — sajnos — aki erélyes rámenő játékot produkált.

* Vrdjuka nem a legjobb kondícióban lehetett vasárnap mert két-három izben, mikor a novisadi csatárok őt foglalkoztatták, nagyon bizonytalan volt és csak a bekkjei szemfüleségén mulott, hogy goalt nem kapott.

* Klasszikus kerékpáros versenyek voltak vasárnap Pesten. Az öreg Millenárison ugyilátszik megelevenednek a husz év előtti idők. Természetesen az akkori időkhöz képest ma már szédületes rekordokat vágnak ki a versenyzők. Vasárnap Arend és Srötter német világbajnokok indultak a fiatal magyar kerékpárosok ellen, de az utóbbiak máris klasszis ellenfeleknek bizonyultak és csak a cél előtt voltak kénytelenek a rutinirozottabb németeknek a pálmát átengedni.

* Gyurásevicsstől, a NAK 16 éves gerelyvető athlétájától el volt ragadtatva Ralf Hocke. Véleménye szerint szorgalmas tréninggel rövid időn belül 40 méteren felül fog dobni.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fath Ferenc és társai

Pályázati hirdetmény.

A novisadi rom. kath. hitközség a rókusi templomban megüresedett

kántori állás

betöltésére pályázatot hirdet.

A kántori oklevéllel rendelkező pályázók ajánlataikat a fizetési igények megjelölésével f. évi október hó 10 ig nyújtják be a

Novisadi Rom. Kath.
Plébánia Hivatalhoz.

2-0

Teljesen új ebédülő butor

3663-1-3

(modern) és több más butor darab
eladó Kamenici utca 1. szám.

Apró hirdetések.

DADAI állást keresek
mielőbbi belépésre. Cim
a kiadóban.
3668-1-3

IZLESES NYOMTAT-
VÁNYOKAT készít Novi-
sádon a Gutenbergkönyv-
nyomda, Szabadság-tér 1.

Gyermektelen házaspár

házmesteri állást keres, vagy la-
kásért takarítást elvállal. Cim a
kiadóban. 3642-1-3

Nikkelezés- és rezesítési

munkák elfogadtatnak. *Hoschek*
Ferencz műköszörüs és acéláru
üzlete *Novisad*, Duna-utca 18.
3670
1-3

Ajánlok a legolcsóbban saját örlésű f noman

DARÁLT KÓSÓT
CSAK NAGYBAN

GAUSZ JÁNOS

Sódaráló ma'ma.
Novisad, Futoska utca 66. (5 12)

Zrinyi Péter-utca 70. számú elegáns

családi ház

szabad kézből azonnal eladó. Kérde-
zősködni lehet ugyanott. 1

Ujonnan épült ház,

mely áll 3 szoba, előszoba, konyha, éle-
kamra és pincéből a Darányi telepen azon-
nal eladó. — Kétszoba, konyha és éle-
kamra azonnal elfogajható. Tudakozódni
lehet „FUCHS” hirdetőben. *Novisad*, Kraly
Petra u. 3. 3644-3-3

Varró és tanuló leányok

felvétetnek *Pölhe János* női
divattermében Szabadság-tér 1. 1

Kifutó fiu

jó fizetéssel azonnal felvé-
tetik. Bővebbet *Ábrahám*
könyvkereskedésben.

Maturált

fiatalember keres azon-
nali belépésre irodai
alkalmazást. — Beszél
németül, magyarul és szerbül. *Malom*
és *gabonaszakmában* teljes jártas-
sággal bír. Levelet „*Megbízható*” jel-
igére e lap kiadóhivatalába kér. 1

Üzlet- áthelyezés

Ezúton értesitem a n. é. közönséget, valamint vevőimet és
ismerőseimet, hogy a Futaki-ut 50. szám alatt lévő

Fűszerüzletemet

Futaki ut és Gajeva (Könyök) utca sarkán lévő ujonnan meg-
nyílt helyiségbe helyeztem át és e hó 26 án nyitom meg.
Tisztelettel: *Knipl György*, kereskedő.

Értesítés!

3659-2-4

Van szerencsénk nagyérdemű vevőinket
és a közönséget értesíteni, hogy
angol és francia szövetből

az eddig is ismert solid árak mellett
a legmodernebb ruhákat

készítünk. — Áralk versenyképességét
biztosítja az, hogy a megrendelt ruhá-
kat saját magunk készítjük el.

Kiváló tisztelettel

Schirschinger és Társai Novisad,
angol uriszabó, *Milutičeva* Kenyér ul 8.

Fiatallány

3661-1-2

perfekt levelező

állást keres azonnali belépésre. Cim
a kiadóhivatalban.

APOLLO
MOZGÓ

SZEPT.
27

A vörös malom titka.

Kalandor dráma 5 felvonásban.

Vaskereskedőknek ajánl helyi
üzemben készült

füstcsöveket,
sajtolt könyököket

a legjobb minőségben és legolcsóbb
árakon. — *Guba József*, vas, szer-
szám és mezőgazdasági gépkereskedő
Bačka Topola. 3263 17-17

Valódi

Porosz köszén

1a külföldi

Gáz és öntődei kokszt

Kovács szén prompt kapható

Szlavon
Szénkereskedelmi
Társaság

HAUFMANN és TÁRSAS, BRÓD N/S.

Fiók: **NOVISAD**,

Željeznička (Petőfi) ulica 13.

Távíratcím: Antracit Novisad

Tel fon 283.

DEDITS A.

Spediteur

NOVISAD

Željeznička ulica
100.

3265-27-30

HOTEL ORIENT.

MONOPOL

SÓ

átvételét és száll-
ítását hajón vagy
vasuton elvállalja
bármily mennyi-
ségben

kedvező fel-
tételek mellett

Elsőrendű tűzifa

Bükk hasábfa wagon és hajó-
tétélekben minden mennyiségben
a legkedvezőbb áron kapható

DORĐE BIRDIĆ

3381
3-0 *Novisad*, Futoska ulica 2. szám.
Telefon: 189. — Telefon: 189.

A közeledő iskolaidény-alkalmából
felhívom a zárdaintézetek és a kántor-
tanító urak b. figyelmét a kiadásom-
ban megjelent *Léh Jakab* egyházi
karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjúsági ima- és énekeskönyvre,
amelyből korlátlan mennyiség kapható.
Ára félévszon kötésben 750 dinár,
egész vászon kötésben 10.— dinár.
Viszontelárusítóknak árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedése *Novisad*,
Sándor király u. 9. szám.